

Opština Pećinci u svom prostornom planu ima projekat hidroelektrane na Savi, iza Šapca i Sremske Mitrovice, za koji se nadamo da se neće realizovati.

Svi se sećamo katastrofalnih poplava iz 2014. godine i kako je u nekim momentima izgledalo blizu da će se ovog juna poplave ponoviti. Već te 2014. godine krenulo se sa razmišljanjima da se dodatno ojačaju bedemi i kejovi na Savi, iako se u tome nije puno odmaklo. A onda je kao bomba odjeknula ideja da Opština Pećinci i dalje ima u svom prostornom planu projekat - hidroelektrane na Savi!

Da, dobro ste pročitali - hidroelektrana na Savi, iza Šapca i Sremske Mitrovice, a ispred Beograda i Obrenovca, neposredno uzvodno u odnosu na Specijalni rezervat prirode Obedska bara.

Koliko je ovo bezumna ideja govori i jedna priča iz mog detinjstva. Naime s nekih devet godina sam, u 3. razredu, u Sremskoj Mitrovici, u domaćem zadatku gde je trebalo napisati „svetlu socijalističku budućnost“ grada, napisao da predviđam, osim „kula i gradova“ i „aviona i kamiona“, „fabrika i polja“, i HE „Sava“ uzvodno od Mitrovice. Učiteljica je pohvalila moj rad ali je pred svima rekla da je ideja o HE na Savi potpuno nerealna i čak opasna.

U gusto naseljenoj ravnici se brane ne grade, budući da potapaju desetine i stotine kvadratnih kilometara i izazivaju pojavu veštačkih jezera ogromne površine, potapaju sela i gradove i dižu nivo reka uzvodno za nekoliko metara.

Dobri i loši primeri

Hidroelektrane se grade ili u brdima gde su obale visoke, pa nema opasnosti od potapanja velike površine i velike ekološke i demografske štete **ili u ravninama, ako tamo nema ljudi**. Primer da nije sve tako sjajno ni u brdima je Đerdap, jer je došlo do potapanja naselja i čitavog pitoresknog ostrva Ada Kale sa neprocenjivim istorijskim blagom, koje bi danas bilo turistička atrakcija prvog reda. Primer da je ovakva hidroelektrana moguća i gusto naseljenom mestu bez velikih posledica je Zvornik.

S druge strane, kao primer uspešne hidroelektrane u ravnici možemo navesti **branu Itaipu između Brazila i Paragvaja**, koja je građena na reci Parana, usred ničega. Ovo je do gradnje Brane Tri klisure u Kini bila najveća brana na svetu, odnosno, proizvodila je najviše električne energije. Ona je potopila beskrajne kvadratne kilometre zemlje s obe strane granice, ali su životinje, od kojih su mnoge zaštićene ili retke vrste, pre toga **evakuisane**. Na obalama veštačkog jezera nastalog rezervoarom nastele su zaštićene zone, plaže i

letovališta i zoološki vrtovi. Kako je ovo bila izrazito slabo naseljena oblast, i takođe oblast na kojoj se zemlja nije obrađivala, demografska i ekonomska šteta je bila minimalna.

Potapanje njiva i iseljavanje stanovništva

Sve nam ovo govori da je prostorni plan Opštine Pećinci apsolutno **neracionalan i opasan**, budući da ne samo da bi potopio njive s najboljom zemljom, i gradove uzvodno izložio opasnosti od stalnih poplava već bi najverovatnije doveo do iseljavanja stanovništva. Na primer, kod gradnje veštačkog jezera i HE Gazivode iseljeno je čak 12 sela!

Činjenica da je plan iz 2013. godine, pre katastrofalnih poplava, nije neko opravdanje - i dalje se nalazi na zvaničnom sajtu i ne vidi se da je opština odustala od ove opasne ideje, makar poučena iskustvima iz nedavne prošlosti. Srećom, ostaje nada da niko neće ovaj sumanutu plan finansirati, dozvoliti i sprovesti u delo.

Izvor: gradnja.rs